

Doç. Dr. Hacı KARA

DENİZ TİCARETİ HUKUKU

onikilevha
KURUMSAL YAYINLAR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XXXIX
KAYNAKÇA	XLV
KİTAPLAR.....	XLV
MAKALELER.....	LI
İNTERNET KAYNAKLARI.....	LV
GİRİŞ.....	3
DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN KAYNAKLARI	3
A. KANUNLAR.....	3
B. ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER.....	6
I. ULUSLARARASI KURULUŞLAR.....	7
II. GEMİ.....	7
1. Gemilerin Tescili	7
2. İnşa Halindeki Gemiler.....	8
3. Gemilerin Kontrolü Ve Limanlar	8
4. Gemilerin Rehni/Haczi.....	8
5. Gemilerin Ölçümü	10

III. GEMİADAMLARI.....	10
IV. TAŞIMA.....	11
1. Eşya Taşıma	11
2. Yolcu Taşıma.....	12
V. HUKUKİ SORUMLULUK.....	13
VI. ÇATMA VE KURTARMA.....	15
1. Çatma	15
2. Kurtarma	17
VII. DENİZ KİRLİLİĞİ.....	17
VIII. DENİZDE EMNİYET	22
IX. UYDU VE HABERLEŞME	24
C. TÜZÜK VE YÖNETMELİKLER.....	24

BİRİNCİ BÖLÜM

HUKUKİ DÜZENLEME VE DENİZCİLİK

İDARİ YAPISI

§1. DENİZ TİCARETİ HUKUKUNUN TEMEL	
KAYNAKLARI.....	31
A. KANUNLAR.....	31
I. TÜRK TİCARET KANUNU	31
1. Deniz Ticaretine Uygulanacak Hükümler	31
2. Deniz Ticareti Davalarında Görevli Mahkeme	34
II. DİĞER KANUNLAR.....	36
B. ULUSLARARASI SÖZLEŞMELER.....	37
C. TÜZÜK VE YÖNETMELİKLER.....	39
§2. TÜRK DENİZCİLİK İDARESİNİN HUKUKİ YAPISI.....	40
A. HUKUKİ DÜZENLEME.....	40
B. ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI ANA	
HİZMET BİRİMLERİ	42

İKİNCİ BÖLÜM

GEMİ, DONATAN VE KAPTAN

§3. GEMİ	45
A. UNSURLARI VE TÜRLERİ:.....	45
I. TANIMI VE UNSURLARI	45
1. Tanımı.....	45
2. Unsurları.....	46
3. Gemi VASFİNİN KAZANILMASI	49
II. TÜRLERİ.....	50
1. Kullanım Amacına Göre.....	50
2. Tahrik Gücüne Göre.....	51
3. Kullanıldığı Yere Göre.....	51
4. Kazanç Sağlayıp, Sağlamadıklarına Göre	51
B. HUKUKİ NİTELİĞİ VE ÖZELLİKLERİ.....	53
I. HUKUKİ NİTELİĞİ.....	53
II. ÖZELLİKLERİ.....	53
1. Bütünleyici Parça.....	54
2. Eklenti	54
III. GEMİNİN DENİZE ELVERİŞLİLİĞİ	55
1. Tanımı.....	55
2. Geminin Denize Elverişsiz Hale Gelmesi	56
a. Tamir Kabul Etmez Gemi	57
b. Tamire Değmez Gemi	57
IV. GEMİNİN AYIRDEDİCİ UNSURLARI.....	57
1. Geminin Adı.....	58
2. Geminin Bayrağı.....	58
a. Türk Bayrağı Çekme Hakkı	58
aa. Gerçek Kişilere Ait Gemiler.....	58
bb. Donatma İştirakine Ait Gemiler.....	59
cc. Tüzel Kişilere Ait Gemiler	59

aaa. Kuruluş, Kurum, Dernek Ve Vakıflara Ait Olan Gemiler	59
bbb. Ticaret Şirketlerine Ait Olan Gemiler	59
b. Türk Bayrağı Çekme Hakkının İstisnaları	59
aa. Türk Gemisinin Geçici Olarak Yabancı Bayrak Çekmesi	59
bb. Yabancı Geminin Türk Bayrağı Çekebilmesi	60
c. Türk Bayrak Çekme Hakkının İspatı	61
aa. Gemi Tasdiknamesi	61
bb. Bayrak Şahadetnamesi	62
3. Bağlama Limanı	63
4. Geminin Tonajı	64
a. Gros Tonilato	65
b. Net Tonilato	65
c. Ölü Ağırlık	65
5. Geminin Klası	65
C. GEMİ SİCİLLERİ	67
I. MİLLİ GEMİ SİCİLİ	67
1. Gemi Sicil Teşkilatı	68
2. Gemilerin Sicile Tescili	69
a. Tescili Zorunlu Gemiler	69
b. Sicile Tescil Edilebilecek Gemiler	69
c. Tescili Mümkün Olmayan Gemiler	69
3. Sicile Tescil İşlemleri	70
a. Gemideki Değişikliklerin İşlenmesi	70
b. Silinme	71
aa. İstem Üzerine	71
bb. Kendiliğinden	71
4. Gemi Siciline Tescilin Hükümleri	73
a. Gemi Sicilindeki Kayıtlar	74
aa. Açıklayıcı Kayıtlar	74
bb. Kurucu Kayıtlar	74
b. Şerhler	74
II. TÜRK ULUSLARARASI GEMİ SİCİLİ	75

1. Tescil Edilecek Gemiler Ve Yatlar.....	75
a. Gemiler	75
b. Yatlar.....	76
2. Kayıt Harcı	77
3. Yıllık Tonaj Harcı.....	77
4. TUGS'a Tescil Ve Sonuçları.....	78
a. Türk Bayrağı Çekme Hakkından Yararlanma.....	78
b. TUGS'a Kayıtlı Gemilerde Gemi Adamı İstihdamı.....	79
aa. Gemi Adamlarının Uyruğu Ve İstihdamı	79
bb. Gemi Adamlarının Sosyal Güvenliği Ve Çalışma Şartları	80
cc. Yabancı Uyruklu Gemi Adamlarının Ülkeye Giriş-Çıkış Ve Konaklamaları.....	80
dd. Gemi Adamlarının Ücretleri	80
c. TUGS'a Kayıtlı Gemilerin Sigortası	81
d. TUGS'a Dair Mali Hükümler.....	81
III. YAPI HÂLİNDEKİ GEMİLERE ÖZGÜ SİCİL.....	83
IV. BAĞLAMA KÜTÜĞÜ	83
1. Tanımı.....	84
2. Hukuki Niteliği.....	85
3. Bağlama Kütüğüne Kayıtlı Gemi ve Deniz ve İçsu Araçlarının Devri.....	85
D. GEMİLERİN MÜLKİYETİ.....	86
I. UYGULANACAK HÜKÜMLER	86
II.	
MÜLKİYETİN KAZANILMASI	87
1. Aslen İktisap.....	87
a. Sahiplenme.....	87
b. Zamanaşımı İle Kazanma.....	87
aa. Olağan Zamanaşımı İle Kazanma	87
bb. Olağanüstü Zamanaşımı İle Kazanma	88
2. Devren İktisap	89
a. Devrin Şekli	89

b. Devrin kapsamı	91
III. MÜLKİYETİN KAYBI.....	92
1. Geminin Zıyayı	92
2. Terk	92
3. Zamanaşımı	92
E. GEMİLER ÜZERİNDE SINIRLI AYNİ HAKLAR.....	93
I. GEMİ REHNİ	93
1. Sicile Kayıtlı Olmayan Gemilerin Rehni.....	93
2. Sicile Kayıtlı Olan Gemilerin Rehni.....	94
a. Tersane Sahibinin Kanuni İpotek Hakkı.....	94
aa. Tanımı.....	94
bb. Kapsamı	95
cc. Süresi	95
dd. Tersane Sahiplerinin Sırası.....	96
b. Sözleşmeye Dayalı İpotek Hakkı	96
II. GEMİ İPOTEĞİ	97
1. Özellikleri.....	97
2. Niteliği.....	97
3. Kurulması.....	98
a. Şekli	98
b. Tescili	98
c. Tescil Edilecek Hususlar.....	99
4. İpoteğin Türleri.....	99
a. Birlikte Gemi İpoteği.....	99
b. Üst Sınır İpoteği.....	100
c. Yabancı Para İpoteği.....	100
d. Sabit Değerli İpotek.....	100
e. Kıymetli Evraka Ait İpotek	101
f. Yapı İpoteği	101
5. İpoteğin Teminat Altına Aldığı Alacak.....	101
6. İpoteğin Kapsamı	102
a. Genel Olarak.....	102
b. Kiralanmış Olan Gemideki İpoteğin Kapsamı .	103

c.	Birden Çok Gemi Ve Gemi Payı Üzerindeki İpoteğin Kapsamı	104
d.	İpotekli Gemide Sigorta tazminatı.....	104
aa.	Gemi ipoteğinin sigortacıya bildirilmesi.....	104
bb.	Sigortacının Malike Ödeme Yapması	106
cc.	Sigortacının Borcundan Kurtulması	106
7.	İpoteğin Hükümleri.....	107
a.	Alacağın Muaccel Olmasından Önce	107
aa.	Malik Aleyhine.....	107
aaa.	İpotekli Gemiyle İlgili Önlemler	107
bbb.	Alacağa Dair Önlemler.....	108
bb.	Üçüncü Kişiler Aleyhine.....	108
b.	Alacağın muaccel olmasından sonra.....	109
8.	Gemi İpoteğinin Devri Ve Değiştirilmesi	109
a.	İpoteğin Devri	109
b.	İpoteğin Değiştirilmesi.....	111
aa.	İpoteğin İçeriğinin Değiştirilmesi	111
bb.	İpoteğin Derecesinin Değiştirilmesi	111
cc.	İpoteğe Konu Alacağın Yerine Başka Bir Alacağın Konulması.....	112
9.	Gemi İpoteğinin Sona Ermesi	112
aa.	Alacağın Sona Ermesi.....	112
bb.	Alacaklının Feragat Etmesi	113
cc.	Alacaklı ve Malik ya da Alacaklı ve Borçlu Sıfatlarının Aynı Kişide Birleşmesi	113
dd.	Birlikte Gemi İpoteğinde Malikin Alacaklıya Ödemede Bulunması	113
ee.	Geminin İcra Yoluyla Paraya Çevrilmesi.....	114
ff.	Alacaklının Gemi Malikine Karşı Sahip Olduğu Talep Hakkının Zamanaşımına Uğraması.....	114
gg.	Tarafların Anlaşması	114
hh.	İpoteğin süresinin dolması.....	115
ii.	Mahkemece İpoteğin Düşmesine Karar Verilmesi	115
aaa.	Alacaklının Belli Olmaması Hâlinde ...	115

	bbb. Paranın Tevdii Hâlinde.....	115
	jj. Geminin Türk Bayrağını Çekme Hakkını Kaybetmesi.....	116
	kk. İpotekli Borcun Gemi Malikinin Onayı Olmaksızın Başkasına Nakli.....	116
III.	YAPI HÂLİNDEKİ GEMİLER ÜZERİNDE İPOTEK	116
	1. Konusu	116
	2. Kurulması.....	117
	3. Kapsamı	117
	4. Derecesi.....	118
IV.	GEMİLER ÜZERİNDE İNTİFA HAKKI.....	118
§4.	DONATAN VE DONATMA İŞTİRAKİ.....	118
A.	DONATAN.....	119
I.	DONATANIN SORUMLULUĞUNU GEREKTİREN HALLER.....	119
	1. Donatanın Haksız Fiil Sorumluluğu	119
	2. Gemi Adamlarının Kusurlarından Doğan Sorumluluğu	119
	3. Donatanın, Kaptanın Yaptığı İşlemlerden Doğan Sorumluluğu	122
	a. Kaptanın Kanuni Yetkisi Dâhilinde Yaptığı İşlemlerden Sorumluluk	122
	b. Kaptanın Yükle İlgili İşlemlerinden Sorumluluk.....	122
	4. Donatanın Deniz Kirliliğinden Sorumluluğu	123
	5. Donatanın Çatmadan Sorumluluğu	125
	6. Donatanın Kurtarmadan Sorumluluğu	125
	7. Donatanın Müşterek Avaryadan Sorumluluğu	126
II.	DONATANIN SORUMLULUĞUNU SINIRLANDIRMASI.....	126
III.	DONATANA KARŞI AÇILACAK DAVALARDA YETKİLİ MAHKEME	127
B.	GEMİ İŞLETME MÜTEAHHİDİ	127

C. DONATMA İŞTİRAKİ	127
§5. KAPTAN.....	128
A. KAPTANIN GÖREV VE YETKİLERİ	128
I. GÖREVLERİ.....	128
1. Geminin Denize Ve Yola Elverişli Olup Olmadığına Dikkat Etmek	129
2. Geminin Yüklemeye Ve Boşaltmaya Elverişli Olup Olmadığına Dikkat Etmek.....	129
3. Gemide Hazır Bulunmak.....	130
4. Beklemeksizin Yola Çıkmak.....	130
5. Uygun Rotayı Takip Etmek.....	130
6. Gemi Jurnalı Tutmak.....	131
7. Yabancı Mevzuata Uymak.....	131
8. Denizde Can Kurtarmak	132
9. Deniz Raporu Düzenletmek	133
a. Tespit Edilecek Konular.....	133
b. Deniz Raporu Düzenleme Yeri.....	133
c. Tespit Usulü	134
10. Borda Evrakını Gemide Bulundurmak.....	135
II. KAPTANIN YETKİLERİ	139
1. Donatanı Temsil Etmek	139
a. Gemi Bağlama Limanında İken.....	139
b. Gemi Bağlama Limanı Dışında İken	139
aa. Genel Temsil Yetkisi	139
bb. Kredi İşlemleri.....	140
cc. Kambiyo Taahhüdünde Bulunmak.....	140
c. Kaptanın Donatanı Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması Veya Kaldırılması	141
2. Kaptanın Yük İlgililerini Temsil Yetkisi	141
a. Yük İlgililerinin Menfaatlerini Korumak Yükümlülüğü.....	141
b. Eşya Üzerinde Tasarruf Yetkisi.....	142
B. KAPTANIN SORUMLULUĞU	142

I.	DONATANA KARŞI SORUMLULUĞU	142
1.	Donatana Bilgi Verme Yükümlülüğü.....	142
2.	Navlun Ve Diğer Paraları Donatana Verme Yükümlülüğü.....	142
3.	Kendi Hesabına Gemiye Eşya Yükleme	143
II.	ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE KARŞI SORUMLULUĞU	143

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM DENİZ TİCARETİ SÖZLEŞMELERİ

§6.	SÖZLEŞME TÜRLERİ.....	147
A.	GENEL OLARAK.....	147
B.	GEMİ KİRA SÖZLEŞMESİ	149
I.	TANIMI VE UNSURLARI	149
1.	Tanımı.....	149
2.	Unsurları.....	150
a.	Gemi.....	150
b.	Tarafların Anlaşması	151
c.	Kira Bedeli.....	152
d.	Zilyetliğin Kiracıya Devri	152
II.	GEMİ KİRA SÖZLEŞMESİNİN HÜKÜMLERİ	154
1.	Kiraya Verenin Borçları.....	154
a.	Gemiyi Teslim Etmek.....	155
b.	Gemiyi Kullanıma Uygun Bulundurmak.....	155
c.	Sözleşmede Belirlenen Kullanım Amacına Uygun Gemi Adamı Tahsis Etmek	156
d.	Kira Sözleşmesini Gemi Siciline Şerh Vermek..	156
e.	Gemiye Ait Vergi Ve Benzeri Mali Yükümlülükler İle Yan Giderlere Katlanmak.....	158
f.	Kiralananın Ayıbından Sorumluluk	158
aa.	Kiralananın Teslim Anındaki Ayıplarından Sorumluluk.....	158

bb. Kiralananın Sonradan Ayıplı Hâle Gelmesinden Sorumluluk.....	158
2. Ayıbın Giderilmesini İsteme Ve Fesih Hakkı	159
3. Kira Bedelinin İndirilmesini İsteme Hakkı	159
4. Zararın Giderimini İsteme Hakkı	160
a. Zapttan Sorumluluk.....	160
aa. Kiralananın El Değiştirmesi	160
bb. Üçüncü Kişinin Sınırlı Aynı Hak Sahibi Olması	160
b. Özel Durumlar	160
aa. Kiralanan Gemide Değişiklik Yapılması	160
bb. Alt Kira Ve Kullanım Hakkının Devri	161
5. Kiracının Borçları.....	161
a. Gemiyi Teslim Alma.....	161
b. Kira Bedelini Ödeme	162
aa. İfa Zamanı	163
bb. Kiracının Temerrüdü Halinde Alacağın Teminat Altına Alınması	163
c. Gemiyi Amacına Uygun Ve Özenle Kullanma .	164
d. Gemi Adamlarının Çalıştırılması	165
e. Bakım Giderlerine Katlanma.....	165
f. Sigorta Yaptırma	166
g. Geminin Kullanılmasından Doğan İstemleri Karşılama.....	167
h. Ayıpları Kiraya Verene Bildirme	168
i. Geminin Ayıplarının Giderilmesine Ve Gemide Yenilik Ve Değişiklik Yapılmasına Katlanma Borcu.....	168
j. Geminin Bakımı, Tamirleri Ve Parçalarının Değiştirilmesi İle İşletilmesinden Doğan Giderlere Katlanma	169
k. Gemiyi İade Etme.....	169
III. ZAMANAŞIMI.....	169
C. ZAMAN ÇARTERİ SÖZLEŞMESİ.....	170
I. TANIMI VE HUKUKİ NİTELİĞİ	171

1. Tanımı.....	171
2. Hukuki Niteliği.....	172
II. UNSURLARI.....	173
1. Sözleşme Bulunmalı.....	173
2. Gemi Donatılmış Olmalı.....	174
3. Geminin Ticari Yönetimi Tahsis Olunana Bırakılmalı.....	174
III. TAHSİS EDENİN (DONATANIN) BORÇLARI.....	175
1. Gemiye teslim etmek.....	175
2. Geminin Teknik Yönetimini Üstlenmek.....	175
3. Geminin Sigortalarını Yaptırmak.....	175
4. Gemiye Donatmak.....	176
5. Masrafları Karşılama.....	176
6. Gemiye gerekli erzak ve levazımatı temin etmek.....	176
7. Geminin Belgelerini Temin ve Muhafaza Etmek.....	176
IV. TAHSİS EDİLENİN (ÇARTERERİN) BORÇLARI.....	176
1. Geminin Ticari Yönetimini Üstlenmek.....	176
2. Giderleri Karşılama.....	177
3. Ücret Ödemek Ve Ücretin Teminatı.....	178
a. Tahsis Ücreti.....	178
b. Teminat.....	178
aa. Hapis Hakkı.....	178
bb. Alacak Rehni.....	179
cc. Üçüncü Kişilerden Olan Alacaklarla İlgili Hapis Hakkı.....	179
4. Gemiye İade Etmek.....	180
V. ZAMANAŞIMI.....	181
D. NAVLUN SÖZLEŞMESİ.....	181
I. GENEL OLARAK.....	181
II. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN TANIMI VE TÜRLERİ.....	182
1. Tanımı Ve Hukuki Niteliği.....	183

2. Şekli.....	184
3. Türleri.....	185
a. Yolculuk Çarteri.....	185
aa. Tam Çarter.....	186
bb. Kısmi Çarter.....	186
b. Kırkambar Sözleşmesi.....	186
4. Asıl Navlun-Alt Navlun Sözleşmesi.....	188
III. TAŞIMA SÖZLEŞMESİNİN TARAFLARI VE YÜK İLGİLİLERİ.....	190
1. Sözleşmenin Tarafları.....	190
a. Taşıyan.....	190
aa. Taşıyanın Adamları.....	190
bb. Fiili Taşıyan.....	191
b. Taşıtan.....	192
2. Yük İlgilileri.....	192
a. Yükleten.....	192
b. Gönderilen.....	193
IV. SÖZLEŞMENİN İFASI.....	193
1. Teslim Alma.....	194
2. Yükleme.....	195
a. Yükleme Yeri.....	195
b. Yükleme Süresi.....	196
aa. Yükleme Süresinin Hesaplanması.....	196
bb. Yükleme Süresinden Sayılmayan Haller.....	198
cc. Hızlandırma Primi.....	199
c. Sürastarya Süresi.....	200
d. Yükleme Giderleri.....	202
e. Yüklemenin Hiç Yapılmaması Veya Eksik Yapılması.....	203
aa. Yüklemenin Hiç Yapılmaması.....	203
bb. Yüklemenin Eksik Yapılması.....	204
f. Taşıtanın Yüklemeyle İlgili Talimat Vermemesi.....	204
g. Birden Fazla Taşıtan Ve Yükleten Bulunması....	205
aa. Birden Fazla Taşıtan Bulunması.....	205

bb. Birden Fazla Yükleten Bulunması.....	205
3. Yolculuk.....	206
4. Boşaltma	206
a. Boşaltma Giderleri.....	206
b. Boşaltma Süresi.....	206
c. Eşyanın Boşaltılmaması Veya Teslim Alınmaması.....	207
5. Teslim Etme	208
V. TAŞIMA BELGELERİ.....	208
1. Konişmento	209
a. Tanımı	209
b. Türleri.....	209
aa. Tesellüm Konişmentosu	209
bb. Yükleme Konişmentosu	209
c. Konişmentonun Niteliği.....	210
d. İçeriği.....	211
aa. Konişmentoda Yeralan Kayıtlar	211
bb. Yazıdan Doğan Sorumluluk	214
e. Konişmentonun İşlevleri.....	214
aa. Taşıyanın Belirlenmesi.....	214
bb. Taraflar Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi .	215
cc. Taşımaya Dair Hükümlerin Tespiti	216
dd. Eşyayı Tanımlayan Bazı Özelliklerin İspatı.	216
f. Konişmentolu Yükün Teslim Edilmesi	217
2. Deniz Yük Senedi.....	219
a. Tanımı	219
b. İşlevi.....	219
VI. TAŞIYANIN SORUMLULUĞU	220
1. Taşıyanın Sorumluluğuna Dair Düzenlenme.....	220
a. Lahey/Visby Kuralları.....	220
b. Hamburg Kuralları.....	220
c. Rotterdam Kuralları.....	221
d. TTK Hükümleri	222
2. Başlangıçtaki Elverişsizlikten Sorumluluk.....	222
a. Denize, Yola Ve Yüke Elverişlilik.....	223

aa. Denize Elverişli Gemi.....	223
bb. Yola Elverişli Gemi.....	224
cc. Yüke Elverişli Gemi.....	225
b. Sorumluluğun Niteliği.....	225
c. Elverişsizlik Kavramının Nispiliği.....	227
d. Zarar Kavramı Ve İspat Yüğü	227
3. Taşıyanın Eşyanın Zıya Ve Hasarı Veya Geç Tesliminden Doğan Zararlardan Sorumluluğu.....	229
a. Genel Olarak.....	229
b. Hasar Ve Zıya Ve Gecikme.....	230
aa. Hasar.....	230
bb. Zıya.....	232
cc. Gecikme.....	234
c. Bildirim Yükümlülüğü.....	235
aa. Zıya Ve Hasar Halinde	235
bb. Geç Teslim Halinde	237
4. Özel Sorumluluk Halleri.....	237
a. Başka Gemiye Yükleme Ve Aktarmadan Sorumluluk.....	237
b. İzinsiz Güverteye Yüklemeden Sorumluluk	237
c. Haksız Sapmadan Sorumluluk	238
aa. Takip Edilmesi Gereken Rota.....	238
bb. Geminin Umulmayan Bir Hâl Nedeniyle Zıyaı	238
cc. Haklı Nedenle Rotadan Sapma.....	239
VII. TAŞIYANIN SORUMLULUĞUNUN SINIRLANDIRILMASI	239
1. Tanım	239
2. Koli Ve Ünite Kavramı	240
3. Sorumluluğunun Sınırlandırabileceği Miktar.....	241
4. Taşıyanın Sınırlı Sorumluluktan Yararlanamayacağı Haller.....	242
a. Eşyanın Cins Ve Değerinin Belirtilmesi.....	242
b. Eşyanın Cins Ve Değerinin Kasten Gerçeğe Aykırı Bildirilmesi.....	242

c. Taşıyanın Kastı Ve Pervasızca Sorumluluğunun Bulunması.....	243
aa. Taşıyanın Sınırlı Sorumluluktan Yararlanamaması	243
bb. Taşıyanın Adamlarının Sınırlı Sorumluluktan Yararlanamaması	246
5. Tazminatın Miktarı.....	246
VIII. TAŞIYANIN VE FİİLÎ TAŞIYANIN SORUMLULUĞU.....	247
IX. TAŞIYANIN SORUMLU OLMADIĞI HALLER.....	248
1. Mutlak Sorumsuzluk Halleri	248
a. Genel Olarak.....	248
b. Teknik Kusur	249
c. Yangın.....	249
d. Kurtarma	251
2. Muhtemel Sorumsuzluk Halleri.....	251
X. TAŞITAN VE YÜKLETENİN SORUMLULUĞU.....	253
XI. NAVLUN, MESAFE NAVLUNU VE FESİH TAZMİNATI.....	254
1. NAVLUN	254
2. MESAFE NAVLUNU	255
3. FESİH TAZMİNATI.....	255
XII. NAVLUN SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ.....	256
1. Tarafların Herhangi Bir Sebep Göstermeksizin Sözleşmeyi Feshetmesi	256
2. Tarafların Haklı Nedenle Sözleşmeyi Feshetmesi ...	257
3. Geminin Ve Yükün Zayi Olması Nedeniyle Sözleşmenin hükümden düşmesi Ermesi.....	259
a. Geminin Zayi Olması.....	259
aa. Yolculuk başlamadan önce	259
bb. Yolculuk başladıktan sonra.....	259
b. Eşyanın Zayi Olması.....	261
aa. Yolculuk Başlamadan Önce.....	261

4. Eşya sözleşmede ferden belirlenmişse	261
5. Eşya, Sözleşmede Tür Veya Cinsi İle Belirlenmişse. 261	
aa. Yolculuk başladıktan Sonra	262
6. Eşyanın Tamamının Zayi Olması	262
7. Eşyanın bir kısmının zayi olması.....	262
XIII. ZAMANAŞIMI VE HAK DÜŞÜRÜCÜ SÜRE	263
XIV. EMREDİCİ HÜKÜMLER	264
1. Taşıyanın Borç ve Sorumluluklarına İlişkin Emredici Hükümler	264
2. Taşıtan ve Yükletenin Borç ve Sorumluluklarına İlişkin Emredici Hükümler.....	265
3. Denizde Taşıma Belgelerine İlişkin Emredici Hükümler	265
4. Emredici Hükümlerin İstisnası.....	266
E. DENİZ YOLUYLA YOLCU TAŞIMA SÖZLEŞMESİ	269
I. DENİZ YOLUYLA YOLCU TAŞIMA SÖZLEŞMESİ	269
II. SÖZLEŞMENİN TARAFLARI.....	269
1. Taşıyan Ve Fiilî Taşıyan	269
2. Yolcu.....	270
III. TAŞIYANIN VE YOLCUNUN BORÇ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ	270
1. Taşıyanın Borç Ve Yükümlülükleri	270
a. Yolcunun Gemide Seyahat Etmesi	270
b. Yolcu Bagajının Taşınması	271
aa. Yolcu Bagajı	271
bb. Değerli Eşyanın Taşınması	271
cc. Ölen Yolcunun Bagajı.....	272
c. Yolcunun Uğradığı Zararlardan Sorumluluk.....	272
d. Sigorta Yaptırma	272
e. Hapis Hakkı.....	272
2. YOLCUNUN BORÇ VE YÜKÜMLÜLÜKLERİ..	273
a. Taşıma Ücretini Ödeme.....	273
b. Kaptanın Talimatına Uyuma	273

c. Gemiye Zamanında Gelmek.....	273
d. Bagaj Hakkında Doğru Bilgi Verme Yükümlülüğü.....	273
e. Bagajın Zıyıı Veya Hasara Uğradığının Bildirimi.....	274
3. TAŞIYANIN SORUMLULUĞU	274
a. Taşıyanın Sorumluluk Sınırları.....	274
aa. Yolcunun Gemi Kazasında Ölmesi Veya Yaralanması.....	275
bb. Yolcunun Gemi Kazası Dışında Ölmesi Veya Yaralanması.....	276
cc. Gemi Kazasında Yolcu Bagajının Zıyıı Ve Hasara Uğraması.....	276
dd. İstemlerin Birleşmesi	277
ee. Sorumluluğu Sınırlandırma Hakkının Kaybı.....	277
b. Fiilî Taşıyanın Sorumluluğu.....	278
IV. TAŞIMA SÜRESİ.....	279
1. YOLCU VE KABİN BAGAJI.....	279
2. KABİN BAGAJI	279
3. DİĞER BAGAJ	279
V. YABANCILIK UNSURU BULUNMASI.....	279
VI. ZAMANAŞIMI.....	280

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM SORUMLULUĞUN SINIRLANMASI

§7. DENİZ ALACAKLARINA VE KİRLİLİĞE KARŞI SINIRLAMA.....	283
A. DENİZ ALACAKLARINA KARŞI SORUMLULUĞUN SINIRLANMASI.....	283
I. GENEL OLARAK.....	283
II. ALACAKLAR HAKKINDA.....	286

1. Sınırlandırmaya Tabi Alacaklar	286
2. Sözleşmenin Uygulama Alanının Genişletilmesi.....	287
3. Sınırlandırılması Mümkün Olmayan Alacaklar	289
III. SORUMLULUĞU SINIRLAMA HAKKI	290
1. Sınırlama Limitleri.....	290
a. Ölüm Veya Yaralanmadan İleri Gelen Alacaklar Hakkında.....	291
b. Malvarlığı Zararına İlişkin Alacaklar Hakkında.....	291
c. Yolcuların Alacakları Hakkında	293
2. Kılavuza Karşı Sınırlama Limitleri	293
IV. KİŞİSEL FON KURULMASI	293
V. SINIRLAMA HAKKINI ORTADAN KALKMASI ...	296
VI. ÖNCELİK HAKKI	296
VII. DİĞER BAZI SORUNLAR.....	298
1. Kanuni Halefiyet.....	298
2. Alacakların Teminatı.....	299
3. Diğer Alacaklılar.....	299
4. Faiz.....	299
B. PETROL KİRLİLİĞİ ZARARININ TAZMİNİNE DAİR ÖZEL HÜKÜMLER.....	299
I. GENEL OLARAK.....	299
II. 1992 TARİHLİ SORUMLULUK VE FON SÖZLEŞMELERİNİN UYGULANMASI.....	301
1. Sözleşmenin Uygulanması İçin Gerekli Şartlar	301
2. Sözleşmenin Uygulama Alanının Genişletilmesi.....	302
3. Yabancılık Unsuru	303
III. ZARARDAN SORUMLUK.....	304
1. Zarardan Sorumlu Olan Kişi	304
IV. SORUMLULUK FONU	305
1. Sorumlu Kişinin Ortaklarının Fon Tesisi	305
2. Sınırlama Hakkının Ortadan Kalkması.....	307

3. Kılavuza Karşı Dava Açılması	307
4. Halefiyet.....	308
5. Alacakların Teminatı.....	309
V. DAVAYA DAİR ÖZELLİKLER	309
1. Görevli Mahkeme.....	309
2. Davanın İhbarı Ve Davaya Müdahale	309
3. Yargılama Ve Takip Giderleri	310

BEŞİNCİ BÖLÜM

DENİZ KAZALARI

§8. MÜŞTEREK AVARYA, ÇATMA VE KURTARMA.....	313
A. MÜŞTEREK AVARYA	313
I. GENEL OLARAK.....	313
II. TANIMI VE UNSURLARI	315
1. Tanımı.....	315
2. Unsurları.....	316
3. Türleri.....	317
4. İkame Masrafları	317
III. DİSPEÇ.....	318
1. Tanımı.....	318
2. Dispeç Yaptırma Yükümlülüğü.....	319
a. Dispeçi Yaptıracak Kişi	319
b. Dispeçin Yapılacağı yer	319
c. Dispeçinin Belirlenmesi.....	320
d. Dispeç Raporuna İtiraz Ve Dispeçin Onaylanması.....	320
e. Dispeç Raporunun Onaylanması Hakkındaki Kararın Hükmü.....	321
IV. GARAME PAYLARININ BORÇLULARI VE TEMİNAT	322
1. Garame Paylarının Borçluları.....	322

2. Teminat	322
3. Müşterek Avarya Paylaştırması	322
4. Zamanaşımı	323
B. ÇATMA.....	324
I. GENEL OLARAK.....	324
II. ÇATMAYA İLİŞKİN HÜKÜMLERİN UYGULANMASI.....	324
1. TTK Hükümlerinin Çatmaya Uygulanması	324
2. Çatmaya 1910 Tarihli Brüksel Sözleşmesinin Uygulanması.....	325
3. Türk Boğazlarına İlişkin Düzenleme.....	326
III. ÇATMANIN TANIMI VE TÜRLERİ.....	329
1. Tanımı.....	329
2. Hukuki Niteliği.....	330
3. Çatmanın Türleri.....	330
a. Kusursuz Çatma.....	330
b. Kusurlu Çatma	331
aa. Tek Taraflı Kusurlu Çatma.....	331
bb. İki Taraflı Kusurlu Çatma	331
c. Kıyas Yoluyla Çatma	332
IV. ÇATMA SONUCUNDA TAZMİNİ GEREKEN ZARARLAR	333
1. Maddi Zararlar	333
2. Bedeni Zararlar.....	336
V. SORUMLU KİŞİLER.....	337
1. Donatan.....	337
2. Gemi Adamları.....	337
3. Kılavuz	337
4. Üçüncü Kişiler.....	338
VI. ÇATMADAN SORUMLULUK DAVASININ ÖZELLİKLERİ.....	338
VII. ZAMANAŞIMI.....	339

C. KURTARMA.....	339
I. KURTARMA FAALİYETİ.....	339
1. Genel Olarak.....	339
2. Kurtarma Faaliyetinin Tanımı Ve Hukuki Niteliği . 341	
a. Tanımı.....	341
b. Hukuki Niteliği.....	341
3. Unsurları.....	342
a. Gemi Veya Diğer Eşya Tehlikeye Uğramalıdır . 342	
b. Kaptan Veya Malik Makul Bir Şekilde Açıkça Karşı Koymamış Olmalıdır.....	343
c. Kurtarma Faaliyetinin İfası.....	343
d. Faydalı Sonuç Alınmalıdır.....	343
e. Kurtarma Faaliyeti Gönüllü Olmalıdır.....	344
II. KURTARILACAK EŞYA.....	344
1. Gemi.....	344
2. Eşya.....	344
3. Navlun.....	345
III. KURTARMA SÖZLEŞMESİ.....	345
1. Kapsamı.....	345
2. Kurtarma Sözleşmesinin Uyarlanması Veya Değiştirilmesi.....	346
3. Sözleşme İle Değiştirilemeyecek Hükümler.....	346
IV. TARAFLARIN YÜKÜMLÜLÜKLERİ.....	347
1. Kurtaranın Yükümlülükleri.....	347
a. Kurtaran.....	347
b. Kurtaranın Yükümlülükleri.....	348
2. Tehlike Altındaki Geminin Maliki Ve Kaptanı Veya Gemideki Eşyanın Malikinin Yükümlülükleri.....	348
V. KURTARMA ÜCRETİ VE GİDERLER.....	349
1. Kurtarma Ücreti Ve Kapsamı.....	349
2. Özel Tazminat.....	350
3. Kurtarma Ücretinin Belirlenmesi.....	352

4. Kurtarma Ücretinden Sorumlu Olan Kişiler	352
5. Kurtarma Ücretinin Paylaştırılması	353
a. Kurtaranlar Bakımından	353
b. Gemi Adamlarına Ve Kurtaranın Diğer Adamlarına Verilecek Pay	354
VI. TEMİNAT	355
VII. İNSAN KURTARMA	355
VIII. KURTARMA DAVASININ ÖZELLİKLERİ.....	356
IX. ZAMANAŞIMI.....	356

ALTINCI BÖLÜM CEBRİ İCRAYA DAİR ÖZEL HÜKÜMLER

§9. GEMİ ALACAKLARI VE CEBRİ İCRA.....	359
A. GEMİ ALACAKLARI.....	359
I. GEMİ ALACAKLISI KAVRAMI.....	360
1. Gemi Alacaklısı Hakkı Veren Alacaklar	362
a. Gemi Adamı Alacakları	363
b. Ölüm Ve Yaralanmadan Kaynaklanan Alacaklar.....	364
c. Kurtarma Ücreti.....	364
d. Karantina Ve Kılavuzluk İçin Ödenecek Resimler	365
e. Haksız Fiil Alacakları	365
f. Müşterek Avarya Alacakları.....	366
2. Gemi Alacaklısı Hakkı Vermeyen Alacaklar	366
3. Gemi Alacaklısı Hakkının Alacaklısı Ve Borçlusunu...	366
II. GEMİ ALACAKLARININ TEMİNAT ALTINA ALINMASI.....	367
1. Gemi Alacaklısı Hakkının Kapsamı	367
2. Gemi Alacaklısı Hakkına Dair Kanuni Rehin Hakkının Özellikleri	368
a. Temin Ettiği Alacaklar	368

b. Takip Hakkı.....	368
c. Önceliği Ve Sırası.....	368
aa. Önceliği.....	368
bb. Sırası.....	369
3. Kanuni Rehin Hakkının Düşmesi.....	369
B. DENİZ ALACAKLARININ TAHSİLİ VE CEBRÎ İCRA USULÜ	371
I. İHTİYATİ HACİZ.....	372
II. DENİZ ALACAKLARININ TAHSİLİ İÇİN GEREKLİ ŞARTLAR.....	372
1. Bir Deniz Alacağı Bulunmalıdır.....	372
2. Deniz Alacağı Muaccel Olmalıdır	376
a. Vadesi Gelmiş Deniz Alacakları Bakımından ...	376
b. Vadesi Gelmemiş Deniz Alacakları Bakımından	376
c. Yeniden Veya Aynı Alacak İçin İhtiyati Haciz ...	376
3. Bir Gemi Bulunmalıdır	377
a. Deniz Alacağının Doğumuna Sebep Olan Geminin İhtiyati Haczi.....	377
b. Deniz Alacağını Teminat Almak İçin Malikin Diğer Gemilerinin Haczi	380
4. İhtiyati Hacze Yetkili Mahkeme Karar Vermelidir ..	381
a. Esas Hakkında Dava Açılmadan Önce.....	381
aa. Türk Bayraklı Gemiler Bakımından	381
bb. Yabancı Bayraklı Gemiler	382
b. Esasa Dair Dava Açıldıktan Sonra.....	383
c. İhtiyati Hacze İtiraz Edilmişse.....	383
d. Tenfiz Davası Hakkında	383
e. Haksız Tedbire Dair Tazminat Davası Hakkında.....	384
5. Alacaklı Teminat Göstermelidir	384
III. İHTİYATİ HACZİN UYGULANMASI	385
1. Kararı Uygulama Süresi.....	385
2. Gemiye El Konulması Ve Muhafazası	386

a.	Geminin Limanda Olması	386
b.	Geminin seferde olması	387
c.	İhtiyati Haczin Kapsamı	388
d.	Geminin Serbest Bırakılması	388
aa.	Geminin Değerinin Depo Edilmesi.....	388
bb.	İhtiyati Haczin Kaldırılması	389
cc.	Tarafların Anlaşması	389
IV.	GEMİLERİN CEBRİ İCRA YOLUYLA SATIŞI	389
1.	Geminin Türkiye’de Cebri İcra Yoluyla Satışı.....	389
a.	Yabancı Sicile Kayıtlı Gemilerin Satışı İçin Hazırlıklar	391
b.	Geminin Satış Prosedürü	391
aa.	Satış İlanı	391
bb.	Vaktinden Önce Satış	392
cc.	Pazarlık Suretiyle Satış	392
c.	Satış Ve İhaleinin Sonucu	392
d.	Sıra Cetveli.....	393
aa.	Birinci sıra	393
bb.	İkinci Sıra	394
cc.	Üçüncü Sıra.....	394
dd.	Dördüncü Sıra	394
ee.	Beşinci Sıra.....	394
ff.	Altıncı Sıra.....	394
gg.	Yedinci Sıra.....	395
hh.	Sekizinci sıra	395
e.	Hapis Hakkı İçin Eşya hakkında Defter Tutulması.....	395
f.	İlamlı İcra	395
g.	İlamsız İcra.....	395
2.	Bir Türk Gemisinin Yurtdışında Satılması.....	396

YEDİNCİ BÖLÜM
DENİZ TİCARETİ SÖZLEŞMELERİNDE
KULLANILAN KLOZLAR

§10. MUHTELİF KLOZLAR	399
A. ÇARTER SÖZLEŞMELERİNE KONULAN KLOZLAR ...	399
I. ÇIPLAK GEMİ KİRA SÖZLEŞMESİNE (BAREBOAT ÇARTER) KONULAN KLOZLAR.....	399
1. Demise Klozu	399
II. NAVLUN SÖZLEŞMESİNDEKİ KLOZLAR (CLAUSES)	400
1. Cancelling Klozu (Clause)	400
2. Ex Ship X Klozu	400
3. Freight Collect Klozu.....	400
4. Himalaya Klozu	400
5. Paramaunt Klozu	401
6. General Ice Klozu.....	402
7. Identity of Carrier Klozu (Demise Klozu)	402
8. Lost or not Lost Klozu.....	403
9. Reversible Klozu	403
10. Substitution Klozu.....	403
11. Wharf Klozu	403
12. Cesser Klozu	404
13. WIPON ve WIBON Klozu	404
14. Penalty Klozu (Indemnity Clause).....	404
15. Negligence Klozu.....	405
16. Lost Or Not Lost Klozu	405
17. Unknown (Belli Değil) Klozu	405
III. ZAMAN ÇARTERİ SÖZLEŞMESİNE KONULAN KLOZLAR.....	405
1. Employment Klozu (T/CP)	405

2. Maintainance Klokz.....	406
3. Retention of Title Klokz.....	406
4. Off Hire Klokzu.....	406
5. Net Kayıp Zamana İlişkin Klokzlar (Net loss of time clauses).....	406
6. Bütüt Kayıp Zamana İlişkin Klokzlar (Period Clauses).....	407
7. Knock-for-Knock Klokzu.....	407
B. MÜŞTEREK AVARYA KLOZLARI (CLAUSES).....	407
I. GENERAL AVARAGE KLOZU	407
II. NEW JASON KLOZU	407
III. NEGLIGENCE KLOZU	408
C. ÇATMA KLOZLARI (CLAUSES).....	408
I. BOTH TO BLAME COLLISION KLOZU	408
II. WAR CLAUSE (SAVAŞ KLOZU).....	409
D. KURTARMA KLOZLARI	410
I. SCOPIC CLAUSE (SPECIAL COMPENSATION PROTECTION AND INDEMNITY)	410
EK-I	
2016 YORK ANVERS KURALLARI	413
EK-II	
DENİZ ALACAKLARINA KARŞI MESULİYETİN SINIRLANDIRILMASI HAKKINDA 1976 TARİHLİ TARİHLİ MİLLETLERARASI SÖZLEŞME	429
EK-III	
DENİZ ALACAKLARINA KARŞI MESULİYETİN SINIRLANDIRILMASI HAKKINDA 1976 TARİHLİ MİLLETLERARASI SÖZLEŞMEYİ TADİLEDEN 1996 PROTOKOLÜ.....	446
EK-IV	
1992 PETROL KİRLİLİĞİNDEN DOĞAN	

ZARARIN HUKUKİ SORUMLULUĞU İLE İLGİLİ ULUSLARARASI SÖZLEŞME.....	455
EKV 1992 PETROL KİRLİLİĞİNDEN DOĞAN ZARARIN HUKUKİ SORUMLULUĞU İLE İLGİLİ ULUSLARARASI SÖZLEŞME.....	474
KAVRAM İNDEKSİ.....	495